

صبح یکشنبه

مجموعه داستان

داستان‌هایی از ادبیات امروز فرانسه‌زبان

انتخاب و ترجمه‌ی اصغر نوری

mikhanam.com

سرشناسه: نوری، اصغر، ۱۳۵۵ - گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور: صبح یکشنبه: مجموعه داستان، داستان‌هایی از ادبیات امروز
فرانسه‌زبان / انتخاب و ترجمه اصغر نوری
مشخصات نشر: تهران: شرکت نشر نقد افکار، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۱۳۸ ص.

شابک: ۳ - ۱۰۵ - ۲۲۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: داستان‌های فرانسه - مجموعه‌ها
رده بندی کنگره: ۳۹۰ - ۳ ص ۹ / PQ۱۲۷۳
رده بندی دیویی: ۸۴۳ / ۹۱۴
شماره کتابشناسی ملی: ۲۴۰۰۵۲۲

نشانی: تهران، خیابان انقلاب، نرسیده به پل چمران، کوچه نوبخت،

شماره ۲، طبقه همکف؛ تلفن: ۷۷۵۱۰۹۸۳ / تلفکس: ۷۷۶۰۳۳۱۴

www.nashreafkar.com

nashreafkar@gmail.com

صبح یکشنبه

اصغر نوری

حرف‌نویس: علید ساجیان

صفحه‌آرا: گیتی عباسی

ناظر فنی چاپ: حسین کاظمیان

لینوگرافی: ستار گرافیک؛ چاپ: مهارت؛ صحافی: مهرگان

تیراژ: ۱۱۰۰ نسخه / نوبت چاپ: اول ۱۳۹۱

بها: ۴۰۰۰ تومان

شابک: ۳-۱۰۵-۲۲۸-۹۶۴-۹۷۸

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

فهرست

- ۹ ..... یادداشت مترجم
- ۱۳ ..... سین؛ پاتریک مودیانو
- ۳۵ ..... ای دزد، دزد، زندگی‌ات کدام است؟! ژ. م. لوکلزیو
- ۴۵ ..... مادرانه؛ آن لیز گروبتی
- ۵۷ ..... پسر ناتوا؛ موريس پُن
- ۷۵ ..... یک دلیل برای دوست داشتن زندگی؛ فیلیپ دربان
- ۸۱ ..... جنایت؛ گزاویه بازو
- ۸۹ ..... چرا؟؛ الن اسپیس
- ۹۹ ..... تیر؛ آگونا کریستوف
- ۱۰۳ ..... روز و شب؛ بریزیت زیرو
- ۱۰۹ ..... باد می‌سوزاند؛ سلیم بانس
- ۱۲۱ ..... صبح یکشنبه؛ پاتریس زویف

mikhanam.com

یادداشت مترجم

آن بوسکو در مقدمه‌ی کتاب بیست داستان برتر فرانسوی می‌نویسد: «عادت داریم بگوییم که در فرانسه، داستان کوتاه یک ژانر رها شده است. به هر حال، داستان کوتاه فرانسوی ژانری بلندپروازانه نیست؛ جریان‌های پیش‌رو در شعر و رمان، زمین مساعدتری برای کار پیدا می‌کنند. شعر برای تجربه‌های زبانی مناسب است و رمان برای تئوری‌های علمی و تئورهای اجتماعی؛ شعر برای ژرفاندیشی‌های رازآلود و رمان برای روند گمانی مدام در حال تغییر. بین این دو ژانر، داستان کوتاه یا به صورت شعر نظر ظاهر می‌شود یا به صورت متن خلاصه شده‌ای که باید دوباره رفت سراغش و بسطش داد. در سبک‌های دیگر وضع به هیچ‌وجه این‌گونه نیست. در حالی که نه هوگو، نه زولا، نه پروست، نه مالرو، نه مارتن دوگار و نه مونترلان طرف داستان کوتاه رفته‌اند، به‌زحمت می‌توان یک نویسنده‌ی بزرگ اسکندریاویایی، ایتالیایی، انگلیسی یا آلمانی پیدا کرد که با عشق به این ژانر پرداخته باشد. در روسیه، شاعرها و رمان‌نویس‌هایی چون پوشکین، گوگول، داستایفسکی و تولستوی داستان کوتاه‌های فراموش‌نشده‌ای نوشته‌اند. همین‌طور در امریکا، از ادگار آلن پو تا همینگوی و از هنری جیمز تا فاکنر پُر است از شاهکارهایی این ژانر. ما هم شاهکار داستان کوتاه کم نداریم.»

بوسکو در ادامه‌ی این مقدمه به این موضوع می‌پردازد که در ادبیات فرانسه، قرن‌ها بحث سر این بوده که یک نوشته‌ی ادبی را چه بنامند؛ «رمان»، «recit» (روایت شخصی)، «conte» (قصه) یا «nouvelle» (داستان). این بحث‌ها هنوز هم ادامه دارد و با توجه به اهمیت رمان در ادبیات فرانسه، اهالی ادبیات این کشور، بیشتر دوست دارند رمان را از چیزی که رمان نیست جدا کنند. آلن بوسکو در کتاب خودش بیست داستان فرانسوی گردآوری کرده که در فاصله‌ی بین قرن شانزده تا اوایل قرن بیست نوشته شده‌اند؛ آثار نویسنده‌هایی چون مادام دو لافایت، ولتر، دیدرو، مارکی دو ساد، بالزاک، مریمه، فلوربر، موباسان، کولت و چند نویسنده‌ی دیگر. در جای دیگری از مقدمه، بوسکو یادآوری می‌کند که «جای آثار نویسنده‌هایی چون آنفرد ژاری، آلفونس دوده و آنتول فرانس در این مجموعه خالی است که داستان کوتاه‌های زیبایی از خود به یادگار گذاشته‌اند». از طرفی، بوسکو در زمان چاپ کتابش (۱۹۵۶) نخواست از آثار نویسنده‌های زنده‌ی ادبیات فرانسه استفاده کند؛ نویسنده‌هایی چون ژان پل سارتر، مارسل امه، ژان سوپر ویل، بنژامین پره، پی‌یر کاسکار، فیلسین مارسو و ساموئل بکت که داستان‌هاشان — از نظر آلن بوسکو — جزو بهترین داستان‌های ادبیات فرانسه هستند.

هدف از پرداختن به مقدمه‌ی مجموعه‌ای که آلن بوسکو گردآوری کرده، طرح این موضوع است که به‌رغم این‌که در ادبیات فرانسه، «داستان کوتاه» در مقایسه با شعر و رمان ژانر محبوبی نیست و از فراوانی کمی برخوردار است، اما این ادبیات داستان کوتاه‌هایی دارد که در کنار شاهکارهای داستان کوتاه‌های ادبیات‌های دیگر قرار می‌گیرند. «شاهزاده خانم موتپاسیه» اثر مادام دو لافایت در قرن هفده، «این یک قصه نیست» اثر دنی دیدرو در قرن هجده، بسیاری از آثار پروسپه مریمه و گی دوموپاسان در قرن نوزده، نمونه‌هایی از این داستان‌هاست. با آغاز قرن بیستم بسیاری از نویسندگان فرانسوی در این ژانر

طبع‌آزمایی کردند که از آن میان آثار کولت، مارسل امه، ژان ژینونو، دانیل بولاتزه و میشل تورنیه ماندگارتر بوده‌اند.

از ۱۹۸۰ به این طرف، ژانر داستان کوتاه چه از لحاظ فرم و چه از لحاظ محتوا رشد چشمگیری داشته است و تقریباً همه‌ی نویسنده‌های مطرح فرانسوی، در کنار رمان‌هاشان داستان کوتاه‌های خوبی هم نوشته‌اند، حتی بعضی از این نویسندگان مثل آنا گاولدا، بیشتر به خاطر داستان کوتاه‌هاشان در دنیا معروف‌اند تا رمان‌هاشان، البته هنوز نویسنده‌هایی هستند که همچنان بر سنت فرانسوی «فقط رمان» بافشاری می‌کنند و فقط رمان می‌نویسند؛ نویسنده‌های چون میشل اولبک، دیدیه ون کولارت، ژان فیلیپ توسن و چند نویسنده‌ی دیگر که جای‌شان در کتاب حاضر خالی است.

داستان‌های این مجموعه از بین آثاری انتخاب شده است که در فاصله‌ی ۱۹۸۱ تا ۲۰۰۹ چاپ شده‌اند. در این سی سال نویسنده‌هایی در ادبیات فرانسه ظهور کرده‌اند که آثارشان به زبان‌های دیگر ترجمه شده و در دنیا با استقبال خوبی روبه‌رو شده‌اند. عدم ترجمه‌ی این آثار در ایران این سوءتفاهم را در پی آورده که ادبیات فرانسه مرده است و دیگر نویسنده‌ی بزرگی ندارد.

یازده داستان حاضر طی چند سال مطالعه‌ی مجموعه داستان‌های معاصر فرانسوی انتخاب شده‌اند و گوشه‌ای از ادبیات امروز فرانسه‌زبان را معرفی می‌کنند. ادبیات فرانسه‌زبان کشورهای زیادی را در بر می‌گیرد؛ فرانسه، بلژیک و سوئیس در اروپا؛ الجزایر، مراکش، تونس و چند کشور دیگر در آفریقا؛ و در نهایت، کبک کانادا در آمریکای شمالی. متأسفانه، به آثار نویسنده‌های بلژیکی و کبکی دسترسی نداشتیم و از همین نویسنده‌های آفریقایی هم فقط الجزایری‌ها در این مجموعه حضور دارند. از بین نویسندگان معاصر فرانسوی هم جای چند نویسنده‌ی خوب خالی است که یا به آثارشان دسترسی نداشتیم یا داستان‌هایی که از آن‌ها خواندم خوشایندم نبودند؛ نویسنده‌هایی چون پاسکال کینیار، ماری

ندیای، فیلیپ کلودل، فرانسوا پگیدر، فرانتس بارتوله و چند نویسنده‌ی دیگر. در آغاز کار این مجموعه، بر آن بودم داستان‌هایی را برای ترجمه انتخاب کنم که نویسنده‌هاشان هم مطرح باشند و هم زنده. وقتی ترجمه‌ی داستان‌ها به پایان رسید متوجه شدم که یکی از این یازده نویسنده مرده است اما داستان او را آن قدر دوست داشتم که از مجموعه کنار نگذاشتم. معلوم نیست تا زمان چاپ این کتاب چند نفر دیگر از این نویسنده‌ها بمیرند. به هر حال، مرگ کارش را بهتر از ما بلد است.

اصغر نوری

۶ آذر ۸۹

shikhanam.com